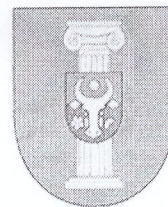


**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО
НЕПОДКУПНОСТИ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА
INSPECTORATUL DE INTEGRITATE**



MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
nr. 55/12**

mun. Chișinău

04 mai 2020

Inspector de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Sergiu POPA, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dlui Borta Iurie, consilier al Consiliului local al s. Costești, r. Ialoveni, IDNP: [REDACTED], născut la [REDACTED], domiciliat în [REDACTED], în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A STABILIT:

La 07 iunie 2017 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. [REDACTED] cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Borta Iurie, consilier al Consiliului local al s. Costești, r. Ialoveni.

La 26 februarie 2019, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, sesizarea a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Potrivit sesizării și a materialelor anexate, la data de 27.03.2017 dl Borta Iurie, consilier al Consiliului local al s. Costești, r. Ialoveni, fiind totodată și membru al comisiei pentru petrecerea licitației, a participat la luarea unor decizii în care are interese personale și care vizează persoana apropiată (*soția*), dna [REDACTED], în cadrul licitației de vânzare cumpărare a unor loturi de pământ aflate pe teritoriul s. Costești (loturile cu nr. cadastral [REDACTED], nr. [REDACTED], nr. [REDACTED]), admițând astfel o încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese.

La 07 martie 2019, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. [REDACTED], în privința dlui Borta Iurie, consilier al Consiliului local al s. Costești, r. Ialoveni, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea nr. [REDACTED] din 11 martie 2019, recepționată la 14 martie 2019 conform avizului nr. DS2 [REDACTED] 53AS, dl Borta Iurie a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale prevăzute la art. 33 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

În temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20, alin. (1), lit. a) - d), art. 32, alin. (3) și art. 37, alin. (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, au fost consultate date din registrele [REDACTED] și solicitate [REDACTED] (solicitările nr. [REDACTED] din 14 martie 2019, nr. [REDACTED] din 21 noiembrie 2019), [REDACTED] (solicitările nr. [REDACTED] din 20 martie 2019, nr. [REDACTED] din 18 noiembrie 2019), informații și documente necesare desfășurării controlului.

Urmare analizării datelor, informațiilor, înscrisurilor și documentelor recepționate, pentru perioada supusă controlului au rezultat următoarele:

Prin informația prezentată de [REDACTED], s-a stabilit că dl Borta Iurie **a deținut mandatul de consilier în Consiliul local al s. Costești, r. Ialoveni (validat prin hotărârea Judecătoriai Ialoveni din 22 iunie 2015, dosarul nr. [REDACTED]), pînă la expirarea mandatului consiliului local și validarea prin hotărârea Judecătoriai Hîncești (sediul Ialoveni) din 30 octombrie 2019 a mandatului consiliului nou ales**, fapt confirmat prin scrisoarea nr. [REDACTED] din 20 martie 2019, înregistrată în cadrul Autorității cu nr. [REDACTED] la 26 martie 2019 și scrisoarea nr. [REDACTED] din 25 noiembrie 2019, înregistrată în cadrul Autorității cu nr. [REDACTED] la 29 noiembrie 2019.

Potrivit răspunsurilor [redacted] (nr. [redacted] din 03 aprilie 2019, nr. [redacted] din 11 decembrie 2019) și a materialelor expediate suplimentar la 24 aprilie 2019 prin intermediul Serviciului de poștă electronică guvernamentală, la adresa de email: [redacted] (anexate la dosarul de control), sau stabilit următoarele:

- La 28 iulie 2015, prin Decizia Consiliului s. Costești, r. Ialoveni nr. [redacted] a fost constituită comisia de licitație.

- Prin Decizia Consiliului s. Costești, r. Ialoveni nr. [redacted] din 31 ianuarie 2017 cu privire la modificarea/completarea unor decizii, dl Borta Iurie, consilier al Consiliului local al s. Costești, r. Ialoveni, devine membru al comisiei de licitație.

- La 31 ianuarie 2017, Consiliul s. Costești, r. Ialoveni emite Decizia nr. [redacted] prin care aprobă expunerea la licitație de vânzare-cumpărare a mai multor loturi de teren aflate pe teritoriul s. Costești, printre care și terenurile agricole cu nr. cadastrale [redacted], [redacted], [redacted].

- La 10 martie 2017 se anunță în Monitorul Oficial al RM pentru data de 27.03.2017, desfășurarea în incinta primăriei a licitației de vânzare – cumpărare „cu strigare” a terenurilor menționate.

- La 22 martie 2017, dna [redacted] a depus cerere de participare la licitarea terenurilor cu nr. cadastrale [redacted], [redacted], [redacted].

Urmare a petrecerii licitației de vânzare – cumpărare „cu strigare” a terenurilor respective au fost întocmite procesele verbale nr. [redacted], [redacted], [redacted] privind rezultatele licitării din 27 martie 2017, potrivit cărora dna [redacted] a fost desemnată câștigătoare.

Inspectorul de integritate remarcă faptul că procesele verbale privind rezultatele licitării din 27 martie 2017 (nr. [redacted], [redacted], [redacted]) **nu au fost semnate de către dl Borta Iurie**, membru al comisiei de licitație.

Prin Decizia consiliului s. Costești, r. Ialoveni nr. [redacted] din 16 mai 2017 cu privire la aprobarea/anularea rezultatelor licitației, au fost aprobate rezultatele licitației de vânzare – cumpărare „cu strigare” din 27 martie 2017 a terenului cu nr. cadastral [redacted], adjudecat de dna [redacted], în același timp au fost anulate rezultatele licitației în privința terenurilor cu nr. cadastrale [redacted] și [redacted], pe motivul neachitării în termen a prețului bunului.

În urma consultării [redacted] s-a stabilit că dna [redacted] este soția dlui Borta Iurie, consilier al Consiliului local al s. Costești, r. Ialoveni, confirmându-se astfel relația de rudenie *soț-soție* dintre cei doi.

În vederea asigurării respectării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. [redacted] din 17 iunie 2019, recepționată la 24 iunie 2019 conform avizului nr. DS2 [redacted] 04AS, dl Borta Iurie a fost invitat la sediul Autorității Naționale de Integritate, pentru a-și **prezenta punctul de vedere** asupra obiectului controlului.

La 03 iulie 2019, în cadrul Autorității Naționale de Integritate, cu nr. [redacted] a fost înregistrat punctul de vedere al dlui Borta Iurie în care a indicat că: „*Într-adevăr soția sa, [redacted], a participat la licitația din 27 martie 2017 de vânzare-cumpărare a unor loturi de pământ aflate pe teritoriul s. Costești.*

Însă, la momentul licitării terenurilor agricole, la care a depus cerere de participare și soția, [redacted], dînsul a declarat comisiei de licitație că este soțul cet. [redacted], și respectiv nu va participa la luarea deciziilor în cadrul comisiei de licitație în privința acestor terenuri.

Astfel, el s-a abținut de la vot atunci cînd au fost luate decizii de către comisia de licitație în privința terenurilor la care a depus cerere de participare la licitație soția sa, [redacted].

De asemenea, nici procesul verbal cu privire la rezultatele licitației nu a fost semnat de către dînsul, deoarece nu a participat la procesul de votare.

Consideră că nu a fost încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, deoarece a acționat corect și în conformitate cu prevederile legale, or, ce trebuia să facă în cazul de față? I s-a invocat faptul că trebuie să părăsească sala unde a avut loc licitația propriu-zisă, însă, legislația în vigoare stabilește expres că persoana aflată în situația de conflict de interese urmează să anunțe acest fapt și să nu participe la luarea deciziei, ceea ce dînsul a și făcut.

Totodată, doar terenul cu nr. cadastral [redacted] a fost adjudecat de către soția sa [redacted].

În rest, prin decizia consiliului local Costești din 16 mai 2017 au fost anulate rezultatele licitației de vânzare-cumpărare „cu strigare” din 27 martie 2017 în privința terenurilor agricole cu nr. cadastral [redacted] și nr. cadastral [redacted].”

Prin scrisoarea nr. [redacted] din 11 decembrie 2019, înregistrată în cadrul Autorității Naționale de Integritate la 12 decembrie 2019 cu nr. [redacted], [redacted], a confirmat faptul că

dl Borta Iurie *a declarat comisiei de licitație că este soțul dnei [REDACTED] și respectiv nu va participa la procedura de vot* în cadrul comisiei de licitație în privința terenurilor la care a depus cerere de participare soția sa.

Totodată, potrivit răspunsului [REDACTED] nr. [REDACTED] din 17 martie 2020, înregistrat în cadrul Autorității cu nr. [REDACTED] la 19 martie 2020 s-a stabilit că dl Borta Iurie, consilier al Consiliului local al s. Costești, r. Ialoveni a participat la ședința consiliului s. Costești, r Ialoveni din 16 mai 2017 însă nu a votat din motiv că s-a abținut, fapt confirmat inclusiv de procesul verbal al ședinței ordinare a Consiliului s. Costești din 16 mai 2017.

Potrivit art. 3, alin.(1), lit. b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale dl Borta Iurie, fiind în exercitarea mandatului (funcției) de consilier al Consiliului local al s. Costești, r. Ialoveni în perioada 22 iunie 2015 – 30 octombrie 2019, *a deținut calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale începând cu 01.08.2016*, data intrării în vigoare a legii menționate, fiindu-i aplicabile prevederile Legii nr. 768/2000 privind statutul alesului local și ale Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală.

În conformitate cu art. 2 din Legea 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *conflict de interese* este situația în care subiectul declarării *are un interes personal* ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii, iar *interesul personal* reprezintă orice interes material sau nematerial al subiectului declarării *ce rezultă* din activitățile sale în calitate de persoană privată, *din relațiile sale cu persoane apropiate* sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale.

Subsecvent, conform art. 2 din Legea 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *persoană apropiată* este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina *subiectului declarării*, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Conform art. 12, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *conflictul de interese real* apare în cazul în care *subiectul declarării este chemat* să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, *să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sânt apropiate*, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) și (b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dl Borta Iurie exercitând mandatul (funcția) de consilier al Consiliului local al s. Costești, r. Ialoveni, *era obligat să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.*

Art. 12 alin. (5) din aceeași lege prevede că *„Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică”*.

Totodată, art. 12, alin. (7) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale menționează că *„...consilierii locali sînt obligați să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit la alin.(5)”*.

Art. 14, alin. (2) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, statuează: *„Soluționarea unui conflict de interese real se face prin examinarea situației de conflict și prin determinarea și aplicarea opțiunii pentru soluționarea conflictului. Conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz”*.

Conform art. 14, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării, îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.

Subsidiar, potrivit art. 14, alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, subiectul declarării, poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.

De menționat este faptul că norma respectivă se referă la acei subiecți ai declarării care în exercitarea funcțiilor (atribuțiilor) ce le revin au oportunitatea de a se abține de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor, în acest caz nefiind necesară informarea Autorității Naționale de Integritate în condițiile art. 12, alin. (7) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *dl Borta Iurie de altfel încadrându-se în această categorie.*

În urma examinării materialelor acumulate în dosarul de control, punctul de vedere al persoanei supuse controlului și prevederile legale ce guvernează speța, inspectorul de integritate concluzionează că dl Borta Iurie, consilier al Consiliului local al s. Costești, r. Ialoveni nu a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese dat fiind faptul că acesta în cele din urmă a respectat prevederile legale în vigoare ce țin de informarea (declararea) și soluționarea conflictelor de interese reale.

Prin urmare, dl Borta Iurie a informat, atât comisia de licitație în cadrul licitație din 27 martie 2017, cât și Consiliul local al s. Costești, r. Ialoveni, în cadrul ședinței din 16 mai 2017, despre faptul că este soțul dnei [REDACTAT] și nu va participa la procedura de vot, respectiv a soluționat conflictele de interese prin abținere de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare în situații de conflict de interese.

Mai mult ca atât, în cadrul controlului inspectorul de integritate nu a identificat careva cereri rezolvate, acte administrative emise/semnate, acte juridice încheiate ce o vizează pe soția sa, dna [REDACTAT].

În conformitate cu prevederile art. 37, alin. (5) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, „În cazul în care nu se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate va înceta procedura de control prin emiterea unui act de constatare”.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. 19, 35-38 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. A înceta procedura de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese în privința dlui Borta Iurie, consilier al Consiliului local al s. Costești, r. Ialoveni.

2. Se aduce la cunoștința dlui Borta Iurie actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ.

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

[REDACTAT]

Sergiu POPA